

TITANIA AS
Tellenesveien 350
4380 HAUGE I DALANE

Kontakt saksbehandler
Susanne Eltervaag, 51568903

Vedtak - Tiltak i sjø - Sokndal 46/5 - Titania AS - utfylling Jøssingfjord

Statsforvalteren i Rogaland gir med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf. § 16 Titania AS tillatelse på visse vilkår til utfylling av 65 000 m³ ± 650 m³ masser i sjø i forbindelse med etablering av havn i Jøssingfjorden i Sokndal kommune.

Vilkårene står på side 9 til 10.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker.

Vi varsler gebyr for saksbehandling av søknaden.

Statsforvalteren i Rogaland viser til søknad mottatt den 21.03.2023 om tillatelse etter forurensningsloven til tiltak i sjø ved eiendom med gnr./bnr. 46/5, Jøssingfjord, i Sokndal kommune.

Søknaden

Titania AS søker om tillatelse til å fylle ut i sjø innerst i Jøssingfjorden i Sokndal kommune (**Figur 1**). Området har tidligere vært et sjødeponi for gruveavgangen og har som formål å skape et havneområde.

Formål

Det skal etableres havn for utskipning av produkter basert på avfall (kystsikringstein) fra dagens gruve drift på Tellenes, og senere også byggeråstoff basert på knust stein (pukk og grus).

Varighet

Arbeidet planlegges gjennomført fra fjerde kvartal av 2023 til andre kvartal av 2025, samlet ca. 1,5 år.

Figur 1 - Til venstre: Oversikt over tiltaksområdet. Området som skal utfylles er markert. Kartgrunnlaget er Temakart Rogaland. Til høyre: Omsøkt tiltak i henhold til søknad.

Om tiltaket

Arbeidet vil utføres i to faser. I første fase vil det benyttes masser fra fylling med sprengstein som graves opp fra den gamle fyllingen foran Hellernhusene. I andre fase vil tunnelstein fra planlagt tunnel mellom Jøssingfjord og Tellenes benyttes til utfylling.

Utfylling

Det søkes om en utfylling på totalt $65\ 000\ m^3 \pm 650\ m^3$ masser. Utfyllingsmassene skal fylles fra fyllingsfront eller fra lekter, avhengig av stabilitetsvurderinger. Berørt sjøbunn vil utgjøre ca. $9\ 400\ m^2 \pm 940\ m^2$. Dybden i tiltaksområdet er ifølge søknaden ca. 11 m.

I første fase vil det fylles ut med lokale masser av bergarten anortositt. Massene skal graves opp fra fylling etablert mellom 1960-1970, og som skal kjøres 200-300 m før utfylling i sjø. I andre fase skal det fylles ut med tunnelstein. Massene i denne fasen kan inneholde plastrester fra sprengningsarbeid.

Midlertidig anleggsvirksomhet

Det planlegges å pele gjennom fyllingen. Metode og løsning for arbeidet skal avklares etter utførte grunnundersøkelser og stabilitetsvurderinger.

Avbøtende tiltak

Søker planlegger å benytte partikkelbarriere, for eksempel siltgardin, for å hindre partikkelspredning.

Grunnforhold og stabilitet

Grunnundersøkelser skal i henhold til søknaden gjennomføres for å vurdere byggemetode og stabilitet i forbindelse med prosjektet. Rapport skal sendes til Statsforvalteren når den foreligger.

Kunnskapsgrunnlag

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Lokale forhold

Søker viser til at Jøssingfjorden har blitt benyttet som sjødeponi for avgang til Titania AS. Hele den opprinnelige sjøbunnen er tildekket og er fylt opp til inntil -15 m dyp. Tiltaksområdet har vært et sjødeponi for gruveavgang i perioden 1965-1985. Etter 1985 ble gruveavgangen flyttet.

Fra 1985 har virksomheten hatt tillatelse fra Miljødirektoratet til utslipp fra landdeponi, dagbrudd, oppredningsverk og tørkeanlegg til Jøssingfjorden. I 2021 ble rammen redusert til å gjelde 2500 kg suspendert stoff (SS) per døgn (jf. tillatelse 2002.0072.T).

Vannforskriften

Tiltaket skal gjennomføres innerst i *Jøssingfjord*¹. Vannforekomsten er kategorisert som *Beskyttet kyst/fjord*. Den økologiske tilstanden er klassifisert som *moderat* på bakgrunn av målinger av bunnfauna, siktedyp og nitrogen. Kjemisk tilstand er klassifisert som *dårlig* grunnet målinger av kobber og sink i saltvann. Vannforekomsten påvirkes i *middels grad* av diffus avrenning fra gruver/deponering, og i *stor grad* av punktutslipp fra industri (ikke IED). Det er iverksatt tiltak. Det er allikevel forventet forringelse av miljøtilstand grunnet nedadgående trend.

---

¹ Vann-nett – Jøssingfjord (0240000100-C) <https://vann-nett.no/portal/#/waterbody/0240000100-C>

Naturmangfold

Anadrom fisk

Ifølge Temakart-Rogaland er Jøssingfjorden registrert som nasjonale laksefjord (Kysten Jæren-Dalane). Loneelva, som munner ut i tiltaksområdet er derimot ikke registrert som anadromt vassdrag og er lukket grunnet aktivitet ved Nedre Hellingen Kraftverk.

Fugl

Det er observert flere rødlistede og truede arter i området rundt tiltaksområdet, deriblant lomvi (CR), fiskemåke (VU), granmeis (VU), gråmåke (VU), grønnefink (VU), ærfugl (VU) og storskarv (NT). Støy og rystelser fra anleggsarbeid kan være forstyrrende for fugler i området.

Marine naturverdier

Det er ikke registrert marin natur i tiltaksområdet. Det er modellert ålegress innerst i Jøssingfjorden, men dette er ikke bekreftet i felt. Utenfor Jøssingfjorden (ca. 2,4 km avstand) er det registrert en større tareskogforekomst (Egersund-Berefjord) av *svært viktig* verdi. Forekomsten har fått høyeste verdi basert på størrelse og overlapp med gyteområde for torsk.

Fremmede arter

Den fremmede artede krokbærer (*Bonnemaisonia hamifera*) er en alge av *svært høy risiko* og er registrert innerst i Jøssingfjorden. Arten har stort invasjonspotensiale, og høy økologisk effekt².

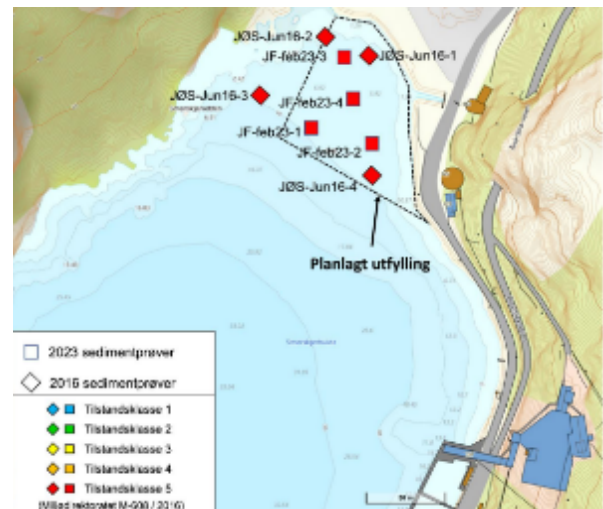
Sedimentundersøkelse

I 2016 og i forbindelse med søknaden ble det tatt prøver av bunnsedimentene i tiltaksområdet³ (**Figur 2**). Fjordbunnen som er planlagt utfyllt er beskrevet som homogene, finkornede sedimenter som er rike på organisk materiale. Analysene viser at sedimentene har høye konsentrasjoner av kobber (tilstandsklasse 5), nikkel (4), sink (3) og PAH forbindelser (4). Noe PCB ble funnet i en av prøvene. De høye konsentrasjonene av tungmetaller stammer sannsynligvis fra Hellingen smelteverk, mens PAH er knyttet til tidligere skipstrafikk.

Konsulenten har på bakgrunn av resultatene foreslått flere avbøtende tiltak, deriblant tildekking av sedimenter, bruk av siltgardin, og overvåking av vannkvalitet, for å forhindre spredning av forurensede partikler under arbeidene.

Disponering av masser

I søknaden opplyses det at masser som graves opp i fase 1 er knyttet til plan for godkjent opprydding av tidligere industri, og med egne krav fra Miljødirektoratet. Det forventes ikke å bli behov for mudring utover dette.

Figur 2 - Oversikt over prøvepunkt. Figurer hentet fra søknaden.

² <https://www.artsdatabanken.no/fremmedearter>

³ D. Ettner & E. H. Sanne «Hellingen/Jøssingfjord sjøsediment undersøkelse», Geode Consult, 17.03.2023, versjon 1, 6 sider.

Offentlig høring

I henhold til forurensningsforskriften § 36-6 ble søknaden lagt ut til offentlig ettersyn den 05.05.2023. Statsforvalteren mottok to høringsuttalelser fra Fiskeridirektoratet og Kystverket.

Uttale fra Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet viser til at det er registrert låssettingsplass for sild med tilhørende fiskeplass for notfiske i Jøssingfjord, ikke langt unna omsøkt utfyllingssted. Videre vises det til at undervannsvegetasjon, egg, larver og tidlige stadier av fisk og skalldyr og fisk og skalldyr som gyter, beiter og lever i grunne sjøområder samt fisk i steng vil være følsomme for støy, oppvirvlet masse, partikkelspredning, forurensning osv. Fiskeridirektoratet skriver at det vil være viktig at disse tilbys best mulig miljøforhold og livsbetingelser. Det pekes på at utfyllingen vil kunne føre til endringer i strømforhold, habitat, biotop og artsmangfold, samt til utilsiktet spredning av fremmede arter og forurenset masse med mer. Oppvirvling og spredning av sediment vil f.eks. kunne medføre klogging av gjeller på fisk. Fiskeridirektoratet ser det som svært negativt om viktige naturverdier ødelegges. Det vil også være svært negativt om miljøgifter spres ut i naturmiljøet, hvor de akkumulerer i næringskjeden, og på sikt kan representere en fare for mennesker og dyr. Miljøfarlige stoffer vil ha negative konsekvenser for gyte og oppvekstområder både for marine arter og for fiskeriene i utslippenes influensområder. Viktige stikkord som mattrygghet og helse fremheves.

Fiskeridirektoratet anbefaler på generelt grunnlag at tiltak i forbindelse med utfylling og peling må utføres på en så skånsom måte som mulig og med strenge krav til gjennomføring, for å minimere negativ påvirkning på omkringliggende miljø.

Utfyllingsmasser skal være rene og det må settes vilkår til tiltak for å forhindre nedslamming, spredning av partikler, plast, forurensning, miljøgifter, fremmede arter osv. Ideelt sett bør arbeidene foregå i høst og vinterhalvåret når livet i sjøen for det meste er i ro og sannsynlighet for skade på naturmiljøet er minst. Fiskeridirektoratet forutsetter at man tar kontakt med lokale fiskere/fiskerlag i forhold til gjennomføring av notfiske og bruk av låssettingsplass, før gjennomføring av arbeider.

Uttale fra Kystverket

Kystverket skriver i uttale tiltaket synes å være i tråd med plan. Det pekes på at tiltaket (utfylling og etablering av kai) vil kreve tillatelse etter havne- og farvannsloven § 14. Kystverket uttaler at siden tiltaket ligger i kommunens myndighetsområde etter farledsforskriften er kommunen rette myndighet til å behandle saken.

Kommentarer fra søker

Etter forvaltningsloven § 16 har partene i en sak rett til å uttale seg før vedtak blir gjort. Titania AS har fått mulighet til å kommentere uttalelsene før vedtaket fattes. Vi har ikke mottatt merknader innen fristen.

Statsforvalterens kommentar til innkomne høringsuttalelser

Statsforvalteren har ingen spesielle merknader til innkomne uttalelser, og viser til våre vurderinger og fastsatte vilkår i tillatelsen.

Avklaring med kulturminnemyndighet

Tiltak i sjø utføres ofte i områder som kan ha potensiale for funn av kulturminner, og det er fare ved utføring av tiltaket at kulturminner tildekkes eller ødelegges. Det kommer frem av søknaden at tiltaket ikke er avklart i forhold til kulturminneloven. Søknaden er forhåndsvarslet til Rogaland fylkeskommune og Stavanger maritime museum. Statsforvalteren sender en kopi av dette brevet til

Rogaland fylkeskommune og Stavanger maritime museum, slik at de er orientert om vedtaket. Vi minner om at dersom det under arbeidet oppdages kulturhistorisk materiale som kan være vernet eller fredet (som vrakdelar, fiskefeller, keramikk, bearbeidet flint, glass, kritt Piper eller annet), må arbeidene straks stanses og kulturminnemyndighetene varsles, jf. lov om kulturminner § 8 og § 14. Tiltakshaver plikter å underrette den som skal utføre arbeidene om dette, men står også selv ansvarlig for at det blir overholdt.

Avklaring etter plan- og bygningsloven

Forurensningsspørsmål skal om mulig søkes løst for større områder under ett og på grunnlag av oversiktsplaner og reguleringsplaner, jf. forurensningsloven § 11 fjerde ledd.

Det foreligger *detaljregulering for Jøssingfjord Vitenmuseum-Helleren* med plan ID 1111_2010006, i samsvar med plan- og bygningsloven av 2008 og ikrafttredelsesdato 05.07.2018⁴. Planen har som hensikt å regulere inn nytt vitenmuseum i Jøssingfjord og legge til rette for utvidelse av nærings- og kaiområdet for industrivirksomheten i området, samt sørge for bevaring av kulturminne og kulturmiljø bl.a. helleren og helleren husene og dets omgivelser. Videre er det gitt en rammetillatelse med vilkår for etablering av kaianlegg og dispensasjon for etablering av midlertidig leker kai innvilget⁵.

Statsforvalteren vurderer på denne bakgrunn at tiltaket er planavklart.

Avklaring med sektormyndighet

Titania AS tilhører sektoren landbasert industri og bransjen "Bryting av ikke-jernholdig malm ellers", hvor Miljødirektoratet er myndighet. Vedtak om tillatelse ble forhåndsvarslet til Miljødirektoratet, som ikke hadde merknader til dette, men bekrefter at Statsforvalteren er myndighet for tiltak i sjø.

Rettslig grunnlag

Statsforvalteren vil ut ifra de opplysninger som er gitt behandle søknaden etter forurensningsloven § 7, jf. § 8. Det vil si at tiltakshaver har en plikt til å unngå forurensing med mindre denne kan betegnes som «vanlig», og dermed ikke vil forårsake nevneverdig skade eller ulempe. Vurderer vi at forurensingen kan medføre nevneverdige skader/ulemper, vil vi vurdere tillatelse etter forurensningsloven §§ 11 og 16.

Myndighet for behandling etter forurensningsloven

Statsforvalteren er gjennom forurensningsforskriften kapittel 22 og rundskriv T-3/12 delegert myndighet ved mudring og utfylling i sjø og vassdrag, når tiltaket skjer fra skip og land⁶.

Arbeid med peling anses som midlertidig anleggsvirksomhet, der vanlig forurensning er tillatt uten særskilt tillatelse, jf. forurensningsloven § 8 første ledd punkt 3.

Bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT)

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

---

⁴ Kommunekart.com

⁵ Rammetillatelse fra Sokndal kommune- Tillatelse til etablering av kaianlegg og dispensasjon for etablering av midlertidig lekerkai. Titania AS - Jøssingfjord. Referansenr: 2023000309 23/8426 -15. Dato 03.07.2023.

⁶ Rundskriv T-3/12 om myndighet etter forurensningsloven

Naturmangfoldloven

Ifølge naturmangfoldloven skal beslutninger begrunnes ut ifra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutninger skal baseres på vitenskapelig kunnskap, men dersom dette ikke finnes, skal beslutninger baseres på «føre-var prinsippet». Naturmangfoldet gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften

Vannforskriftens § 4 om miljømål setter krav om at tilstanden i vannet skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenoprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand, jf. forskriftens klassifisering. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømålene skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12.

Statsforvalterens vurdering

Statsforvalteren har i saken vurdert forurensningsspørsmål knyttet til gjennomføring av tiltaket.

Miljøforhold

Arbeid i forbindelse med tiltaket kan i hovedsak føre til partikkelspredning og spredning av forurensende forbindelser som følge av oppvirvling av sjøbunnsedimenter og finstoff fra sprengsteinsmassene. Videre vil støy og rystelser virke forstyrrende. Eventuell plast og annen forurensing knyttet til arbeidene vil også kunne spres til miljøet.

Spredning av forurensing og finstoff

Bunnsedimenter i tiltaksområdet viser høye konsentrasjoner av tungmetaller og PAH-forbindelser, samt noe PCB. Tiltaket vil med sannsynlighet medføre spredning av finstoff fra forurenset sjøbunn med mindre tiltak iverksettes for å avgrense spredningen.

Tiltaksområdet og store deler Jøssingfjorden består i liten grad av naturlig bunnsediment. Oppvirvling av finstoff vil på denne bakgrunn trolig ikke medføre forringelse av nye områder. Allikevel vil oppvirvling av forurensning i vannsøylen i større grad kunne påvirke marine organismer negativt. Utfyllingsmassene består av sprengstein, som ofte inneholder en del finstoff fra sprengningsarbeidene. Skarpe, nålformede partikler fra sprengningsarbeid har et høyere skadepotensiale enn naturlige partikler ettersom de lettere vil kunne feste seg til gjellene hos filtrerende organismer, deriblant hos fisk. Økte partikkelkonsentrasjoner som følge av arbeidene i sjø kan medføre blakking og dermed redusert tilgang til lys og næring. Fiskens mulighet for å unngå predatorer vil kunne svekkes og gyte- og oppvekstområder vil kunne tildekkes. Jøssingfjorden er registrert som nasjonal laksefjord, men grunnet aktivitetene innerst i fjorden, samt at vassdraget er lukket er det lite trolig at området har en viktig funksjon for fisk. Statsforvalteren er heller ikke kjent med at det er registrert naturverdier i sjø nær tiltaksområdet som tilsier at fjorden er et viktig funksjonsområde for marine arter.

Bruk av fysisk barriere for å hindre spredning av finstoff

Søker oppgir at utfyllingsmassen skal dumpes fra fyllingsfront eller fra lekter. For å begrense partikkelspredning vil det være viktig at utfyllingsarbeidet foregår så kontrollert og skånsomt som mulig. Søker foreslår også å benytte siltgardin under arbeidene før utfylling i sjø.

Tildekking av forurensede masser i sjø

For å hindre spredning av forurensning under fyllingen, har Geode Consult foreslått tildekking av forurensede sedimenter, før påfølgende utfylling med sprengstein⁷. Konsulenten påpeker at valg av metode for tildekking bør være hensiktsmessig, og har henvist til Miljødirektoratets rapport om metoder for tildekking av forurenset sjøbunn.

Vilkår om avbøtende tiltak

Statsforvalteren har på bakgrunn av forslagene i søknaden vurdert om det skal stilles vilkår om avbøtende tiltak. I vurderingen har vi også lagt til grunn at det allerede slippes ut svært store mengder finstoff og forurensning som følge av utslipp fra gruvevirksomheten til Titania.

Av føre-var-hensyn setter Statsforvalteren vilkår i tillatelsen til bruk av siltgardin. Barrieren skal sjekkes daglig for å sikre at den fungerer etter hensikten, og inspeksjonen skal loggføres. Det er sannsynlig at det oppdages synlig partikkelspredning utenfor barrieren grunnet annet lovlig utslipp til sjøen. Dersom blakking skyldes arbeidene i denne tillatelsen, skal disse straks stanses og tiltak iverksettes. For å begrense utslipp skal barrieren opprettholdes i minimum 14 dager etter endt arbeid i sjø. Etter dette skal partikkelbarrieren deponeres som farlig avfall ved godkjent avfallsmottak.

Vi vurderer at tildekking av sediment vil være et godt tiltak for å begrense spredning av forurensning fra tiltaksområdet. I vurderingen har vi lagt vekt på at vannforekomsten er påvirket av industri og deponi, og at det er målt blant annet kobber, sink og nikkelforbindelser av dårlig tilstand. Vannforekomsten har risiko for forringelse grunnet nedadgående trend. I henhold til vannforskriften § 12 skal ikke ny aktivitet gjennomføres dersom det medfører at miljømålene ikke nås. På denne bakgrunn forventer vi at alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand. Vi stiller som vilkår at sjøbunnsedimentene skal tildekkes før utfylling. Tiltakshaver er videre ansvarlig for å velge tildekkingsmetode som sikrer at forurenset sjøbunn ikke spres ut av utfyllingen på sikt. Det skal tildekkes et areal som strekker seg minst 3 meter foran prosjektert fyllingsfot.

Ved gjennomføring de avbøtende tiltakene som beskrevet i søknaden kan vi ikke se at tiltaket vil medføre en uakseptabel skade på naturverdier i sjø. Avbøtende tiltak vil også forhindre at forurenset sjøbunn virvles opp i vannsøylen og spres utover i fjorden.

Nitrogenforbindelser

Utfyllingsmassen vil bestå av sprengstein, og vil derfor kunne inneholde en viss andel nitrogenforbindelser fra udetonert sprengstoff. Nitrogenforbindelser i sprengstoff kan omdannes til ammoniakk, som er akutt toksisk for vannlevende organismer. Giftigheten avhenger av faktorer som pH, vanntemperatur og vannvolum. Ved høy pH vil andelen ammoniakk øke. Det samme gjelder for temperatur.

Utfyllingsmasser

Mottakskontroll

Statsforvalteren ønsker å føre bedre kontroll over opphav av masser som benyttes til utfylling i sjø. Vi setter derfor krav om mottakskontroll. En mottakskontroll skal beskrive hvilke masser er mottatt til utfylling, hvor disse kommer fra og mengde. Den skal også inneholde en enkel vurdering av risiko for spredning av forurensning fra massene.

---

⁷ «Helleren/Jøssingfjord sjøsediment undersøkelse», Geode Consult, 17.03.2023/01.

Plast

Søker oppgir at utfyllingsmassen i fase 2 vil kunne inneholde plast fra tunnelstein. I naturen brytes plast ned til mindre fragmenter av faktorer som UV-stråling, vær og vind. Små plast partikler (mikro og nano) kan lett tas opp av organismer og finner på denne måten veien inn i næringskjeden. Hvilke effekter dette har på organismers helse er ikke fullstendig kartlagt. Det vil derfor være viktig å påse at utfyllingsmassen er fri for plast. Partikkelbarrieren vil i tillegg sørge for at det under arbeidene vil være mulig å samle opp eventuell restplast som flyter. Statsforvalteren setter krav til effektiv oppsamling av eventuelt plastavfall. Oppsamling skal loggføres.

Støy

Arbeidene vil bidra til støy og vibrasjoner både over og under vann. Fisk og fugl vil mest sannsynlig trekke bort fra området mens arbeidene pågår. Når det gjelder påvirkning på marine arter er en generell anbefaling at arbeid legges til høst/vinter halvåret når livet i havet for det meste er i ro.

Fremmede arter

Algen krokbærer (*Bonnemaisonia hamifera*) av svært høy risiko, stort invasjonspotensiale, og høy økologisk effekt er registrert innerst i Jøssingfjorden. Vi gjør derfor oppmerksom på at tiltakshaver har en aktsomhetsplikt, jf. forskrift om fremmede organismer § 28 i naturmangfoldloven, og skal derfor treffe forebyggende tiltak for å hindre at aktiviteten medføre uheldige følger for det biologiske mangfold, og for raskt å avdekke utilsiktet spredning av fremmede organismer.

Disponering av overskuddsmasser

I søknaden kommer det frem at det ikke skal fjernes mudringsmasser utover masser som graves opp i første fase, og som er tilknyttet plan med egne krav fra Miljødirektoratet.

Dersom det allikevel blir nødvendig gjennomføre mudring må dette avklares i en ny søknad. Vi minner om at overskuddsmasser fra tiltak i sedimenter, typisk mudder- og sprengsteinmasser fra mudring, er å anse som næringsavfall, og skal behandles i henhold til forurensningsloven § 32.

Samlet miljøpåvirkning

Tiltaket omfatter arbeider i sjø som ved utføring kan føre til spredning av partikler og av forurensete bunnsedimenter. Arbeidene vil virke forstyrrende på naturmangfoldet, særlig fisk og andre marine arter samt fugl. Det vil derfor være viktig at det iverksettes avbøtende tiltak som begrenser påvirkningen tiltaket vil ha på naturmiljøet. Statsforvalteren vurderer at tiltaket det søkes om, når utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet jf. miljømålet i vannforskriften § 4.

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnadene ved å begrense eventuell skade på naturmiljø som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11. Statsforvalteren har gjort en vurdering av forslaget til søker når det gjelder tiltak for å begrense forurensning fra arbeidene, og har gjort en vurdering av mulig avbøtende tiltak som kan hindre negative konsekvenser på naturmiljøet som følge av arbeidet jf. naturmangfoldloven § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

Tiltakshaver har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet eller unormal forurensning som følge av arbeidet.

Konklusjon

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettelsen av vilkår, vurdert de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 er lagt til grunn som retningslinjer for beslutningen. Søknaden er også vurdert etter bestemmelsene i vannforskriften.

Tiltaket har som formål å etablere av havn for utskipping av produkter basert på avfall fra dagens gruvedrift fra Tellenes, og skal ifølge søker bidra til å redusere mengden avfall til deponi. Vår vurdering av tiltaket etter naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7 tilsier at naturen i området kan bli påvirket av arbeidene. Tiltaket er likevel avgrenset i areal og tid, og i samsvar med reguleringsbestemmelsene for området. Statsforvalteren finner derfor at arbeidene i sjø ved eiendom med gnr/bnr. 46/5, Jøssingfjord, i Sokndal kommune kan tillates på visse vilkår. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger i søknaden av 21.03.2023, og opplysninger som har kommet frem under behandlingen av søknaden.

Det understrekes at all forurensning fra tiltaket isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter virksomheten å redusere utslippet så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf. § 16 gir Statsforvalteren i Rogaland Titania AS tillatelse på visse vilkår til arbeider i sjø på eiendom med gnr/bnr. 46/5, Jøssingfjord, i Sokndal kommune. Tillatelsen omfatter utfylling og peling i sjø, hvor det tillates utfylling av masser på inntil 66 000 m³ over et sjøbunnsareal på 10 400 m² i henhold til søknaden.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

Generelle vilkår

1. Titania AS er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre tiltakshaver sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelsen.
2. Tiltakshaver er ansvarlig for å gi beskjed til Statsforvalteren når arbeidene i sjø starter.
3. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (*internkontrollforskriften*) av 06.12.1996, plikter tiltakshaver å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes, slik at arbeidet kan revideres. Statsforvalteren skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.
4. Støy fra arbeidet og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grenseverdiene i gjeldende retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442; Klima- og miljødepartementet).
5. Arbeidene i sjø skal utføres på en måte som minimerer risiko for skade og/eller ulempe for det marine miljøet. Arbeidet skal utføres på en så skånsom måte som mulig.
6. Tillatelsen er gyldig frem til 31.12.2025, fra utløp av klagefristen.

Utfylling i sjø

7. Før arbeidene i sjø påbegynnes skal partikkelbarriere etableres. Partikkelbarrieren skal
  - etableres slik at partikkelspredning fra arbeidene ut av tiltaksområdet ikke forekommer
  - inspiseres visuelt daglig for å sikre at den fungerer etter hensikten. Inspeksjonen skal loggføres.
  - opprettholdes i minst 14 dager etter at arbeidene i vann er avsluttet
  - deponeres ved godkjent avfallsmottak etter bruk

Dersom synlig partikkelspredning utenfor barrieren oppdages og skyldes arbeidene i sjø, skal arbeidene straks stanses og ytterligere avbøtende tiltak iverksettes.
8. Forurensede sedimenter skal tildekkes for å forhindre spredning av forurensede partikler før påfølgende utfylling med sprengstein. Tiltakshaver er ansvarlig for valg av tildekkingsmetode som sikrer at forurenset sjøbunn under utfylling ikke sklir ut. Det skal tildekkes et areal som strekker seg minst 3 meter foran prosjektert fyllingsfot.
9. Det skal benyttes rene masser til utfylling i sjø. Massene skal ikke inneholde skyteledninger som flyter. Tiltakshaver skal sikre at utfyllingsområdet overvåkes visuelt for flytende plastavfall, og at dette samles effektivt under tiltaket. Oppsamlet plastavfall skal loggføres. Logg leveres sammen med sluttrapport jf. vilkår 16.
10. Det skal opprettes mottakskontroll av utfyllingsmasser. Kontrollen skal beskrive hvilke masser som er mottatt til utfylling, hvor disse kommer fra og mengde. Kontrollen skal også inneholde en enkel vurdering av risiko for spredning av forurensning fra massene.
11. Utfyllingen skal gjennomføres på en måte som sikrer stabilitet i massene under tiltakets utførelse og i ettertid.
12. Transport, mellomlagring og håndtering av utfyllingsmasser skal gjøres slik at det forårsaker minst mulig søl, støy og støv.

Rapportering

13. Før anleggsarbeidene starter, skal tiltakshaver ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks dersom det viser seg at arbeidet medfører akutt forurensning til vann, grunn og luft. Beredskapsplanen skal tilpasses den miljørisiko tiltaket til enhver tid representerer. Beredskapsplanen skal oversendes Statsforvalteren før oppstart av arbeidene.
14. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø er tiltakshaver ansvarlig for at Statsforvalteren varsles umiddelbart. Avvik skal loggføres.
15. Under gjennomføring av tiltaket skal virksomheten overvåke tiltaket for
  - å sørge for at avbøtende tiltak som utføres er tilstrekkelig effektive til å hindre uønskede effekter
  - å kunne iverksette straktiltak ved behov
  - å dokumentere at krav i tillatelse overholdes
16. Når arbeidet i sjø er ferdig, skal tiltakshaver utarbeide en kort rapport der foreløpige resultater fra arbeidet presenteres, og hvor det dokumenteres hvordan vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Rapporten skal minst inneholde følgende:
  - En oppsummering av gjennomført tiltak og eventuelle avvik fra planlagt arbeid med begrunnelse.

- Mengde og type masser som er fylt ut.
- Loggført mengde oppsamlet plastavfall.
- En beskrivelse av erfaring med utstyr, teknologi etc.

Rapporten skal sendes til Statsforvalteren innen 8 uker etter at arbeider som er omfattet av tillatelsen er avsluttet.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene isolert sett er uønsket. Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56. Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Tillatelsen etter forurensningsloven fritar ikke virksomheten fra plikter i henhold til annen lovgivning

Varsel om gebyr

Statsforvalterens behandling av søknader om tillatelser etter forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Statsforvalterens behandling av denne saken har medført en ressursbruk tilsvarende gebyr **sats 6** jf. forurensningsforskriften §39-4 gebyr for arbeid med fastsettelse av nye og endringer av tiltalser. Titania AS skal derfor betale et gebyr på **kr 37 400** for Statsforvalterens behandling av søknaden om tillatelse. Etter forvaltningsloven § 16 har partene i en sak rett til å uttale seg før vedtaket blir gjort. Eventuelle merknader til varsel om fastsetting av saksbehandlingsgebyr sendes til Statsforvalteren innen 3 uker fra varselet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal stilles til Miljødirektoratet, og sendes til Statsforvalteren i Rogaland.

Med hilsen

Kirsten Redmond Kristiansen (e.f.)
fagleder forurensing

Susanne Eltervaag
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

ROGALAND FYLKESKOMMUNE	Postboks 130	4001	STAVANGER
SØR-NORGES FISKARLAG	Postboks 936	6001	ÅLESUND
FISKERIDIREKTORATET, REGION SØR	Postboks 185 sentrum	5804	BERGEN
KYSTVERKET VEST	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
MUSEUM STAVANGER	Muségata 16	4010	STAVANGER
SOKNDAL KOMMUNE	Gamleveien 20	4380	HAUGE I DALANE